

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ПСИХОТЕРАПІЯ ДІТЕЙ, ПІДЛІТКІВ ТА ЇХ СІМЕЙ

Рівень вищої освіти	II (магістерський) рівень вищої освіти / III (освітньо-науковий) рівень
Освітньо-професійна програма	Клінічна психологія / Психологія забезпечення ментального здоров'я / Психологія
Кафедра	Клінічної психології
Кількість кредитів	3 кредити ЄКТС
Форма контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Розробники курсу	Олена Інютіна
Контактна інформація	olenainiutina@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Метою освітньої компоненти є: цілісне охоплення проблем психотерапії дітей та підлітків, формування у студентів уявлення про теоретичні та практичні підходи в роботі з дітьми та підлітками, визначення переваг і недоліків такої роботи в порівнянні з психотерапією дорослих, а також способів забезпечення психотерапевтичного процесу в цілому.

Завданнями освітньої компоненти є:

- формування у студентів розуміння особливостей психотерапевтичного процесу дітей та підлітків, його відмінностей від терапії дорослих, впливу оточення дитини на можливість проведення терапії;
- освоєння принципів і підходів до проведення психотерапії дітей та підлітків, визначення теоретичних та практичних питань створення безпечного психотерапевтичного простору, підходів до роботи з оточенням дитини як необхідної передумови реалізації психотерапевтичних завдань;
- розвиток психологічного творчого і клінічного мислення студентів на основі вивчення та засвоєння ними знань курсу, формування умінь та навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема 1. Особливості психологічної роботи з дітьми та підлітками

Лекція 1. Вступ. Загальні поняття психотерапії з дітьми та підлітками. Історія розвитку психотерапії дітей і підлітків.

Лекція 2. Особливості психотерапії дітей та підлітків та її відмінність від терапії дорослих. Будуть розглянуті наступні питання: вікові особливості дітей та підлітків, що впливають на організацію та проведення психотерапевтичного процесу. Особливості комунікації, мотивація звернення, дотримання конфіденційності, феноменів перенесення та контр перенесення, залежність дитини від осіб, що піклуються про неї тощо. Психологічна підтримка дітей та підлітків – робота з усією родиною.

Тема 2. Організація психологічної роботи з дітьми, підлітками та їх сім'ями

Лекція 3. Організація психотерапевтичного простору для надання психологічної підтримки дітям та підліткам. Будуть розглянуті вимоги до психотерапевтичного простору - до психотерапевтичного кабінету: відповідність віковим особливостям, забезпечення безпеки, обладнання. Створення ігрового простору. Місце і роль супроводжуючих дитину осіб.

Лекція 4. Формати психологічної підтримки дітей та підлітків. Будуть розглянуті різноманітні формати надання психологічної і психотерапевтичної підтримки дітям, підліткам та їх сім'ям, установи, в яких може надаватися така допомога, а також наявні можливості, переваги і недоліки.

Тема 3. Процес психотерапії з дітьми та підлітками

Лекція 5. Процес психотерапії дітей та підлітків. Начальний етап. Будуть розглянуті три підетапи начального етапу роботи з дітьми та підлітками: первинні зустрічі – діагностичний етап – прийняття рішення стосовно підтримки дитини або підлітка або визначення інших фокусів психологічного або психотерапевтичного втручання (батьки, сім'я в цілому тощо)

Лекція 6. Процес психотерапії дітей і підлітків. Проробка проблематики. Основна увага приділятиметься трьом невід'ємним складовим процесу проробки: сетінгу (зокрема, його особливостям при роботі з дітьми та підлітками), особливостям терапевтичних підходів (зокрема, місцю та особливостям гри в терапевтичному просторі і використанню арттерапевтичних методів), а також консультативній підтримуючій роботі з батьками як необхідному компоненту забезпечення психологічної підтримки дитини.

Лекція 7. Процес психотерапії дітей і підлітків. Завершення терапії. Будуть розглянуті основні ознаки завершення терапії. Особлива увага приділятиметься процесам, що відбуваються у всіх учасників психотерапії дітей і підлітків – у самої дитини, її батьків та терапевта.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Курс реалізується у дистанційному форматі.

У межах курсу передбачено прослуховування 7 лекцій.

Контроль засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється за рахунок виконання практичних завдань та тестування.

Під час онлайн-комунікації здобувачі зобов'язані дотримуватися правил академічної етики, коректної професійної поведінки та принципів взаємної поваги. У процесі навчання забороняється плагіат, використання сторонньої допомоги під час тестування та передача власних відповідей іншим здобувачам.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного контролю:

Контрольний тест. Тест включає 40 питань, які орієнтовані на глибоке засвоєння матеріалу, що вивчається. Час виконання тестового завдання – 20 хв. Максимальна сума балів – 20 (2 бал: за кожну правильну відповідь).

Практичні задачі. Кількість задач - 5. Кожна задача оцінюється в 8 балів Максимальна оцінка - 40 балів.

Форма підсумкового семестрового контролю:

Виконання умов академічної дисципліни. Участь у виконанні практичних завдань та контрольних тестів з дотриманням всіх вимог: ступінь розкриття сутності питання; оформлення власних висновків; дотримання вимог до оформлення; академічна доброчесність при виконанні практичних завдань та

складанні контрольного тесту. Оцінювання виконання умов академічної дисципліни базується на комплексному підході, що включає своєчасність, якість та академічну доброчесність.

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Кількість балів	Максимальна кількість балів (сумарна)
Поточне оцінювання		
Контрольний тест	40	40
Практичні задачі	8	40
		80
Підсумкове оцінювання з формою контролю залік		
Виконання умов академічної дисципліни	20	20
Сума балів		100

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних (4 год.)/практичних контактних занять (2 год.), організації самостійної роботи студентів (64 год.).

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання: вербальні (лекція, пояснення, бесіда, дискусія), наочні (ілюстрація, демонстрація, приклад), практичні (аналіз кейсів, виконання практичних завдань, індивідуально-практичних робіт, тестів), а також інтерактивні техніки та методики.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Kazdin A. E. Psychotherapy for Children and Adolescents: Directions for Research and Practice. New York : Oxford University Press, 2000. 352 p.
2. Carr A. Family Therapy: Concepts, Process and Practice. 3rd ed. Chichester : John Wiley & Sons, 2019. 416 p.
3. Minuchin S. Families and Family Therapy. Cambridge, MA : Harvard University Press, 1974. 268 p.
4. Nichols M. P., Davis S. D. Family Therapy: Concepts and Methods. 12th ed. Boston : Pearson, 2020. 432 p.
5. Shirk S. R., Karver M. Alliance in Child and Adolescent Psychotherapy. New York : Guilford Press, 2011. 352 p.
6. Fonagy P., Target M., Cottrell D., Phillips J., Kurtz Z. What Works for Whom? A Critical Review of Treatments for Children and Adolescents. 2nd ed. New York : Guilford Press, 2015. 690 p.
7. Lebow J. Couple and Family Therapy: An Integrative Map of the Territory. Washington, DC : American Psychological Association, 2014. 448 p.
8. Burlingame G. M., Fuhriman A., Mosier J. The differential effectiveness of group psychotherapy: A meta-analytic perspective // Group Dynamics: Theory, Research, and Practice. 2003. Vol. 7, no. 1. P. 3–12.
9. Чепелева Н. В. Психологічне консультування: теорія і практика : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2011. 256 с.
10. Панок В. Г. Психологічна допомога особистості: теорія і практика. Київ : Ніка-Центр, 2014. 272 с.